

**Gemeente
Amsterdam**

Bezoekadres
President Kennedylaan 923
1079 MZ Amsterdam

Postbus 483
1000 AL Amsterdam
Telefoon 020 2521440
Juridischbureau.bezwaren@amsterdam.nl
Website: amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 483, 1000 AL Amsterdam

AANTEKENEN

Mevrouw [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

VERZONDEN 28 JAN 2021

Datum januari 2021
Ons kenmerk [REDACTED]
Uw kenmerk [REDACTED]
Behandeld door [REDACTED] Juridische Bureau;
Juridischbureau.bezwaren@amsterdam.nl
Bijlage(n) div.
Onderwerp **beslissing op bezwaar**

Geachte mevrouw [REDACTED]

U hebt bezwaar gemaakt tegen het besluit van 11 maart 2020 over de exploitatievergunning voor het terras van [REDACTED] & [REDACTED] aan de [REDACTED]

De bezwaarschriftencommissie heeft advies uitgebracht. Hierbij heb ik het advies van de bezwaarschriftencommissie overgenomen. Voor de motivering van mijn beslissing verwijs ik u naar bijgevoegd advies.

Beslissing op bezwaar

Het bestreden besluit wordt in stand gelaten met twee aanpassingen:

- Een aangepaste terrastekening.
- De sluitingstijd wordt beperkt tot 22:00 uur.

Ik heb besloten om de verzochte proceskostenvergoeding niet toe te kennen omdat het bestreden besluit niet worden herroepen.

Beroep

Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u binnen zes weken in beroep gaan bij de Rechtbank Amsterdam, sector Bestuursrecht Algemeen, Postbus 75850, 1070 AW Amsterdam. Aan het indienen van een beroepschrift zijn kosten verbonden (griffierechten). Meer informatie vindt u op www.rechtspraak.nl.

Vragen?

U kunt voor vragen over dit besluit contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,

De burgemeester van Amsterdam.

WABO: [REDACTED]

APV: [REDACTED]

Advies van de bezwaarschriftencommissie over meerdere bezwaarschriften tegen de omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan d.d. 27 december 2019 en de exploitatievergunning d.d. 11 maart 2020 voor het (terras van) horecabedrijf [REDACTED]

Aan:

- het college van burgemeester en wethouders, en;
- de burgemeester.

1. Advies

De bezwaarcommissie (verder: de commissie) adviseert aan het college:

1. De omgevingsvergunning in aangepaste vorm in stand te laten;
2. Een aangepaste terrastekening op te nemen, de sluitingstijd te beperken tot 22:00 uur en een beperking van het terras tot horecacategorie 4;
3. De verzochte proceskostenvergoeding niet toe te kennen omdat het bestreden besluit niet worden herroepen.

De bezwaarcommissie (verder: de commissie) adviseert aan de burgemeester:

4. De exploitatievergunning in aangepaste vorm in stand te laten;
5. Een aangepaste terrastekening op te nemen en de sluitingstijd te beperken tot 22:00;
6. De verzochte proceskostenvergoeding niet toe te kennen omdat het bestreden besluit niet wordt herroepen.

Dit betekent dat de omgevingsvergunning en exploitatievergunning in aangepaste vorm in stand blijven.

Met deze aanpassingen is niet aan alle bezwaren tegemoetgekomen.

Hieronder leest u hoe wij tot dit advies zijn gekomen.

2. Aanleiding

Op het adres [REDACTED] is [REDACTED] gevestigd. Het betreft de benedenverdieping van een woongebouw. De vestiging van [REDACTED] heeft de bestemming Gemengd-6, waarin onder andere horeca in de categorieën 1 tot en met 5 is toegestaan. [REDACTED] is een lunchroom / koffiehuis, zodat de vestiging passend is in het bestemmingsplan. De openbare ruimte nabij [REDACTED] heeft de bestemming Verkeer-3. Gebruik van deze gronden als terras is niet toegestaan.

Op 27 december 2019 heeft [REDACTED] een "vergunningsaanvraag voor het mogen plaatsen van een terras ten behoeve van Horeca" voor de openbare ruimte bij [REDACTED] ingediend. In de aanvraag is vermeld: "Het betreft een koffiezaak die alleen overdag open is. Het terras kan voor menigeen als overlast worden beschouwd." Gevraagd wordt een *omgevingsvergunning* voor het afwijken van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.1.1.c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Bij besluit d.d. 26 februari 2020 heeft de teammanager regulering Bouw, directie Regulering & Expertise van [REDACTED] namens het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam (verder: het college) de aangevraagde omgevingsvergunning verleend door toepassing van een "kruimelafwijking" (Besluit omgevingsrecht, Bijlage II, artikel 4.9). Overwogen is dat het kader voor

de beoordeling van de aanvraag het vastgestelde Definitief Ontwerp openbare ruimte [REDACTED] is. Daarin is voorwaardelijk rekening gehouden met een terras. Dit terras is te zien als een toegevoegde waarde. Het plein blijft voldoende publiek en toegankelijk.

Tegen dit besluit is bezwaar gemaakt door de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] mede namens zes anderen (25 maart 2020).

Op 20 januari 2020 heeft de heer [REDACTED], exploitant van horecabedrijf [REDACTED], een aanvraag ingediend voor een *exploitatievergunning* alkoholschenkend bedrijf met terras op de locatie [REDACTED].

Op 11 maart 2020 is de exploitatievergunning verleend. Tegen dit besluit hebben de heer [REDACTED] namens [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] mede namens zes anderen [REDACTED] bezwaar ingediend. De heer [REDACTED] heeft middels het ingevulde bezwaarformulier 'een positief geluid' willen laten horen.

In de periode maart - juli 2020 zijn gesprekken gevoerd tussen de exploitant, bezwaarmakers en de Omgevingsdienst. Op verzoek van de [REDACTED] heeft vergunninghouder het rapport "Akoestisch onderzoek V1 "Terrasgeluid", [REDACTED] d.d. 3 juni 2020 laten opstellen door [REDACTED]. In dit rapport is samengevat geconcludeerd dat de berekende geluidniveaus kunnen voldoen aan de toetswaarden. Daarbij is van belang dat het Activiteitenbesluit, de APV Amsterdam en het Terrassenbeleid geen normen voor stemgeluid bevatten. Daarom is het heersende omgevingsgeluid als richtwaarde genomen.

De heer [REDACTED] (namens het college) heeft op 23 oktober 2020 een schriftelijke toelichting op de omgevingsvergunning ingediend bij de commissie. Samengevat stelt hij dat de omgevingsvergunning terecht is verleend, maar dat de beoordeling in de primaire fase onvoldoende was. De gevolgen van het besluit voor het woon- en leefklimaat van omwonenden zijn in het besluit niet zichtbaar meegewogen. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de negatieve gevolgen voor het leefklimaat van omwonenden aanvaardbaar zijn, met name als een sluitingstijd van uiterlijk 22:00 uur aan de omgevingsvergunning wordt verbonden. Ook dient de terrastekening te worden aangepast, omdat het terras zonder goede onderbouwing kleiner is dan aangevraagd en niet overeenkomt met de terrastekening bij de exploitatievergunning.

Vanwege de landelijke coronamaatregelen vond de hoorzitting op 27 oktober 2020 digitaal via MS Teams plaats (zie onder 4. Hoorzitting). Het verzoek van mevrouw [REDACTED] om de hoorzitting uit te stellen is afgewezen. Tijdens de zitting is ter sprake gekomen dat beide vergunningen in heroverweging aangepast kunnen worden om aan (een deel van) de bezwaren tegemoet te komen. Het betreft een beperking van de toegestane horecacategorie op het terras tot horeca-4, een nieuwe tekening van het (grotere) terras, en een beperking van de sluitingstijd van het terras tot 22:00 uur.

De advisering van de commissie is aangehouden in afwachting van de nadere correspondentie over de tijdens de hoorzitting voorgestelde aanpassingen van de beide vergunningen. Op 24 november 2020 zijn voorstellen voor aanpassing van de vergunningen voorgelegd aan vergunninghouder en bezwaarden. Mevrouw [REDACTED] heeft op 30 november 2020 laten weten dat zij haar bezwaren gestand doet. Mevrouw [REDACTED] is akkoord met de aanpassingen, maar wil graag dat de terrastekening ook de indeling van stoelen en tafels weergeeft. Dhr. [REDACTED] heeft aangegeven akkoord te zijn met de aanpassingen.

3. Bezwaren

Samengevat luiden de bezwaren tegen de bestreden vergunningen als volgt:

- *Omgevingsvergunning (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wabo).*
- 1. **Omwonenden** hebben geen bezwaar tegen [REDACTED] zelf, maar wel tegen het terras of de voorwaarden.
- 2. Het besluit bevat geen belangenafweging terwijl dit voor een goede ruimtelijke ordening wel noodzakelijk is.
- 3. Uit de vergunning blijkt niet dat het terras voor een koffiezaak bedoeld is. Ook zouden de openingstijden van het terras moeten worden beperkt tot 08:00 tot 22:00 uur, om onevenredige overlast voor de omwonenden te voorkomen.
- 4. Het is niet inzichtelijk welke effecten het terras zal hebben qua geur en geluid (pratende en rokende mensen).
- 5. Het terras zal ook gevolgen hebben voor de verkeersdruk, parkeren, privacy, bereikbaarheid voor de hulpdiensten en sociale veiligheid.
- 6. Eerder is om dezelfde reden een terrasvergunning voor restaurant [REDACTED] afgewezen: onevenredig veel geluidsoverlast in een woongebied.
- *Exploitatievergunning (Algemene Plaatselijke Verordening, APV)*
- 1. **Vergunninghouder** heeft samengevat naar voren gebracht dat hij een groter terras heeft aangevraagd dan is vergund. De Horecanota [REDACTED] staat aan een groter terras niet in de weg.
- 2. **Omwonenden** menen dat het besluit onvoldoende is onderbouwd en de belangen van bewoners niet zijn meegewogen in het kader van een goed woon- en leefklimaat. De openingstijden zijn niet passend in deze omgeving. De vergunde openingstijden komen bovendien niet overeen met de feitelijke openingstijden.
- 3. Ook kent de exploitatievergunning ruimere openingstijden dan de omgevingsvergunning toestaat. De exploitatievergunning maakt een ruimer gebruik als 'restaurant' mogelijk dan de omgevingsvergunning voor een 'koffiezaak' toestaat. Dit is in strijd met artikel 3.3 APV.
- 4. Men vreest geluidsoverlast en overlast van verkeer en parkeren, en ook stankoverlast van rokende terrasbezoekers.
- 5. Met een beroep op het gelijkheidsbeginsel is verwezen naar de geweigerde terrasvergunning van restaurant [REDACTED]
- 6. Tenslotte is verzocht om een proceskostenvergoeding ex. artikel 7:15 Awb.

4. Hoorzitting

Op dinsdag 27 oktober 2020 zijn de bezwaarschriften besproken tijdens een openbare hoorzitting via MS teams (vanwege coronamaatregelen). Met instemming van alle partijen zijn zowel de bezwaarschriften tegen de omgevingsvergunning als tegen de exploitatievergunning gevoegd behandeld.

Aanwezig waren:

Bezwaarschriftencommissie:

Mw. mr. [REDACTED]	voorzitter
Dhr. mr. [REDACTED]	secretaris (Wabo)
Mw. mr. [REDACTED]	secretaris (APV)

Bezwaarmakers:

Mw. [REDACTED]
Mw. [REDACTED]
Dhr. [REDACTED]
Dhr. [REDACTED]
Dhr. [REDACTED]

Namens vergunninghouder:

Dhr. [REDACTED]	[REDACTED] vergunninghouder
Dhr. [REDACTED]	[REDACTED]
Mw. [REDACTED]	[REDACTED] Koninklijke Horeca Nederland

Namens het gemeentebestuur:

Dhr. mr. [REDACTED]	[REDACTED] Wabo)
Dhr. [REDACTED]	[REDACTED] (APV)
Mw. [REDACTED]	[REDACTED] (APV)

De hoorzitting duurde van 10:00 tot 11:25 uur.

Omgevingsvergunning (Wabo)

Alle bezwaarmakers maakten duidelijk dat zij blij zijn met [REDACTED] maar niet met het vergunde terras c.q. de voorwaarden daarbij en het formaat daarvan. Zij vrezen (samengevat) geluidsoverlast, drukte (bezoekers, verkeer en parkeren) en rookoverlast. De omgevingsvergunning achten zij onvoldoende onderbouwd, met name de akoestische aspecten en de gevolgen voor de leefomgeving voor omwonenden. Namens het college is gesteld dat wordt betreurd dat partijen er niet gezamenlijk uit zijn gekomen. De gevolgen voor het leefklimaat acht het college beperkt, in de belangenafweging heeft het belang van exploitant de doorslag gegeven. Met de exploitant heeft het college afgesproken dat in de beslissing op bezwaar een sluitingstijd van 22:00 uur kan worden opgenomen, om aan de bezwaren tegemoet te komen en aan te sluiten bij het akoestische onderzoek.

Bezwaarden hebben aangegeven dat het terras een beperking moet bevatten, zodat het alleen voor Horeca 4 kan worden gebruikt. De vertegenwoordiger van het college had daar geen problemen mee. Dhr. [REDACTED] (exploitant [REDACTED]) heeft gezegd akkoord te gaan met een beperking van de sluitingstijd van het terras tot 22:00 uur. [REDACTED] heeft een [REDACTED] concept. Hij heeft leuke burens op een mooie plek en was er graag uitgekomen met de omwonenden. Het terras kan ook een functie hebben voor de sociale veiligheid. Een beperking van het terras tot Horeca 4 vindt hij geen probleem.

Exploatievergunning (APV)

Bezwaarmakers hebben benadrukt dat het terras te groot is en te lang open mag blijven. Dit zal tot overlast leiden. Namens de burgemeester is toegelicht dat een kleiner terras is vergund dan aangevraagd, omdat van de verkeerde tekeningen is uitgegaan. Binnenkort zal een aangepaste tekening door het stadsdeel worden beoordeeld. De samenwerking tussen de exploitant en de omwonenden kan het best worden vormgegeven in een zogenaamd terrasexploitatieplan, waarvoor het stadsdeel het initiatief zal nemen. Dhr. [REDACTED] werkt daar graag aan mee. Hij vindt een beperking van de openingstijd tot 18:00 uur onacceptabel, want dat ontnemt hem alle ruimte voor een eventuele avondkaart, waar hij nu trouwens geen plannen voor heeft.

5. Ontvankelijkheid

De heer [REDACTED] heeft via het ingevulde bezwaarformulier een steunbetuiging ingediend: *'wij als medebewoners zijn voor het besluit en willen een positief geluid van de omgeving en buurt geven voor het besluit'*. Er is geen verdere onderbouwing ingediend. De heer [REDACTED] is uitgenodigd voor de hoorzitting, maar is daarbij niet aanwezig geweest. Aangezien het ingevulde bezwaarformulier niet als bezwaar is bedoeld, zal de commissie het niet als zodanig beoordelen. De commissie vat het op als steunbetuiging.

De overige indieners zijn ontvankelijk nu zij als direct omwonenden belanghebbend zijn en hun bezwaarschriften voldoen aan de eisen gesteld in de Awb, en tijdig zijn ingediend. Ook vergunninghouder is belanghebbende.

6. Overwegingen omgevingsvergunning

6.1 Algemene overwegingen

De verleende omgevingsvergunning bevat een toestemming om de openbare ruimte nabij de [REDACTED] vestiging te gebruiken als terras, in afwijking van het bestemmingsplan. Het is vaste jurisprudentie dat een afwijking van het bestemmingsplan een steviger onderbouwing nodig heeft naarmate het afwijkende gebruik een ingrijpender afwijking van de bestemming behelst. De commissie meent dat in dit geval van een relatief beperkte afwijking sprake is: terrassen worden in Amsterdam in het overgrote deel van de gevallen in de openbare ruimte gesitueerd. Bovendien betreft het een deel van de openbare ruimte dat geen concrete verkeersfunctie heeft, en bovendien is gesitueerd pal naast een gebouw met een horecafunctie. In die zin is toestemming voor het plaatsen van een terras voorspelbaar en niet ongebruikelijk, en in die zin niet bijzonder ingrijpend. Daar komt bij dat in het vastgestelde Definitief Ontwerp openbare ruimte [REDACTED] voorwaardelijk rekening is gehouden met een horecaterras.

Desondanks dient in een besluit tot afwijking van het bestemmingsplan een belangenafweging te worden gemaakt (artikel 3:4 Algemene wet bestuursrecht, Awb) die voor iedereen kenbaar is (artikel 3:46 Awb). De bezwaren dat dit niet is gebeurd, voor zover het de belangen van omwonenden betreft, acht de commissie gegrond. De bezwaarprocedure is mede bedoeld om gebreken aan besluiten te kunnen herstellen. Om de onderstaande redenen meent de commissie dat het college hiervoor in de bezwaarfase voldoende munitie heeft aangedragen.

6.2 Geluid en verkeer

Na ontvangst van de bezwaarschriften heeft het college aan vergunninghouder gevraagd om alsnog een akoestisch rapport te laten opstellen en dat is ook gebeurd (verschenen op 3 juni, zie boven, en gedeeld met bezwaarmakers). In de toelichting op het bestreden besluit die de gemachtigde van het college aan de bezwaarschriftencommissie en partijen heeft gestuurd, is alsnog ingegaan op de te verwachten geluidsoverlast. Het college meent dat in dit kader sprake is van een goed woon- en leefklimaat, zowel wat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau als het piekniveau betreft. Als bezwaar is geuit dat 's avonds de buurt nagenoeg stil is zodat de stelling dat de terrasgeluiden wegvallen tegen het

omgevingsgeluid onjuist is. De commissie is het echter met de gemachtigde van het college eens dat bij deze toetsing niet alleen moet worden uitgegaan van de situatie zoals deze nu is, maar ook van de te verwachten ontwikkeling van het gebied. Ook overigens ziet de bezwaarschriftencommissie geen aanleiding om aan de zorgvuldigheid van het akoestisch onderzoek te twijfelen, waarbij tevens speelt dat geen deskundig tegenrapport is ingediend. De commissie onderschrijft derhalve de conclusie van het college dat weliswaar enige geluidsoverlast te verwachten is, maar dat deze niet onaanvaardbaar is in die zin dat geen sprake meer zal zijn van een goed woon- en leefklimaat.

De bezwaren over verkeers- en parkeeroverlast treffen eveneens geen doel. De commissie acht het niet aannemelijk dat het terras dermate veel auto- en fietsverkeer zal aantrekken dat dit tot onaanvaardbare overlast zal leiden. Binnen de ring van Amsterdam is altijd sprake van een zekere druk op de openbare ruimte en dat zal in [REDACTED] niet anders zijn. Daar komt op dit moment bij dat de [REDACTED]-formule in zekere zin een buurtfunctie heeft, waarbij niet aannemelijk is dat veel mensen van buiten de buurt speciaal naar dit terras zullen komen.

6.3 Openingstijden

Allereerst stelt de commissie vast dat in het bestreden besluit is opgenomen dat is besloten om "de aangevraagde vergunning te verlenen". In de aanvraag is vermeld dat het gaat om een terras voor "een koffiezaak die alleen overdag open is". In het ruimtelijk ordeningsrecht zijn geen aanknopingspunten te vinden om de term 'overdag' te definiëren. De Amsterdamse APV 2019 omschrijft een dagzaak in artikel 3.1.2.d als "een alcoholverstrekkend horecabedrijf waarvoor de openingstijden gelden zoals vermeld in artikel 3.12 onder a". Artikel 3.12 APV bepaalt dat de openingstijden van een dagzaak van 07.00 tot 01.00 uur en in het weekeinde van 07.00 tot 03.00 uur zijn. Tijdens de hoorzitting werd duidelijk dat vergunninghouder met 'overdag open' bij deze definitie heeft willen aansluiten. Nu dit punt verder niet ter discussie staat stelt de commissie vast dat de omgevingsvergunning is verleend voor een terras als onderdeel van een dagzaak in de zin van de APV.

Tijdens de hoorzitting is gesproken over de mogelijkheid om een beperking van de openingstijden van het terras in de omgevingsvergunning op te nemen. De commissie vindt dit vooral een aspect dat in de exploitatievergunning geregeld dient te worden, conform artikel 3.14.1 APV: "Het is verboden een terras voor bezoekers geopend te hebben of daarop bezoekers toe te laten op andere tijdstippen dan in de exploitatievergunning staan aangegeven". Echter, partijen konden merendeels akkoord gaan met openingstijden voor het terras van 08:00 tot 22:00 uur. Dit is een beperking van de tijden die de APV standaard bevat voor terrassen (namelijk doordeweeks tot 01.00 uur en in het weekeinde tot 02:00, en in de winter tot 00:00 uur, artikel 3.14 APV). Nu partijen het hierover eens zijn adviseert de commissie om desondanks de voorgestelde openingstijden van 08:00 tot 22:00 in de omgevingsvergunning op te nemen. Er zijn geen ruimtelijke bezwaren tegen deze beperking en het biedt de omwonenden enige zekerheid in het geval dat een rechtsopvolger de zaak zou overnemen. De belangen van vergunninghouder worden hierdoor niet geschaad, gelet op zijn akkoord met dit voorstel.

Ten overvloede: uit het dossier komt naar voren dat de openingstijden zoals genoemd in de omgevingsvergunning afwijken van de openingstijden in de exploitatievergunning. Op zichzelf is dit toegestaan, maar dan kan zich de merkwaardige situatie voordoen dat het terras open mag zijn op basis van de exploitatievergunning, terwijl dit in strijd is met het bestemmingsplan. Om aan deze incongruentie een eind te maken adviseert de bezwaarschriftencommissie, om eerdergenoemde redenen, om in beide vergunningen dezelfde maximale openingstijden voor het terras op te nemen. Hieronder zal daar nader op ingegaan worden met betrekking tot de exploitatievergunning (paragraaf 7).

6.4 Formaat terras

Naar het formaat van het terras is meerdere malen gekeken door verschillende ambtelijke diensten namens het college. Aanvankelijk heeft Ruimte en Duurzaamheid het aangevraagde formaat afgekeurd. De aangepaste terrastekening werd wel akkoord bevonden maar zonder overleg met aanvrager is een kleiner terras vergund. Na afloop van de hoorzitting heeft vergunninghouder in overleg met [REDACTED] en het stadsdeel een nieuwe terrastekening ingediend, waarbij rekening is gehouden met specifieke lokale aspecten (zoals de locatie van een boom en het beleid van [REDACTED]). Op basis van deze beoordeling is de terrastekening van gemeentewege nogmaals aangepast. De bezwaarschriftencommissie constateert dat het terras niet klein is, maar ook geen excessief groot deel van de openbare ruimte in beslag neemt. Bovendien maken de meeste bezwaarmakers geen bezwaar tegen het formaat van terras maar vooral tegen de te verwachten overlast.

Mw. [REDACTED] heeft in reactie op de aangepaste tekening naar voren gebracht dat zij meent dat de afmeting van het terras aangepast moet worden aan hetgeen in het Definitief Ontwerp openbare ruimte [REDACTED] was vastgesteld, namelijk alleen een gevelterras en niet nog een gedeeltelijk terras op het plein. De commissie meent echter dat het college terecht heeft overwogen dat in dit geval de belangen van vergunninghouder zwaarder wegen dan die van de omwonenden, waarbij het college het terras als een toegevoegde waarde heeft aangemerkt. Hierbij is tevens van belang dat uit het akoestisch onderzoek naar voren komt dat de geluidsoverlast van het terras, met dit formaat, beperkt zal zijn, en dat het plein voldoende publiek en toegankelijk blijft. De commissie ziet dan ook geen ruimtelijke belemmeringen om in heroverweging het terras te vergunnen zoals op de aangepaste tekening is weergegeven. Deze tekening is bij dit advies gevoegd als bijlage.

6.5 Horecacategorie

De omgevingsvergunning bevat geen beperking voor de horecacategorie waarvoor het terras benut mag worden. Op zichzelf is dit logisch omdat het bijbehorende pand ten dienste waarvan het terras is toegestaan, op grond van het bestemmingsplan de toegestane functies horeca 1 tot en met 5 heeft. Bezwaarmakers hebben verzocht om de horecacategorie van het terras in de omgevingsvergunning te beperken tot horeca categorie 4: "Restaurant (restaurant, koffie-, en theehuis, lunchroom, juicebar en naar de aard daarmee te vergelijken bedrijven)". Dit verzekert dat, indien een nieuwe exploitant een ander type horecabedrijf zou willen vestigen in het pand, voor het terras een nieuwe belangenafweging noodzakelijk is, waar omwonenden ook invloed op kunnen uitoefenen. Vergunninghouder en de gemachtigde van het college hebben gemeld hier geen problemen mee te hebben.

De commissie ziet geen ruimtelijke beletselen voor het (in heroverweging) opnemen van horecacategorie 4 als beperking in de omgevingsvergunning, en adviseert dan ook om dit te doen.

6.6 Conclusie omgevingsvergunning

Op grond van bovenstaande overwegingen meent de commissie dat het college terecht heeft meegewerkt aan afwijking van het bestemmingsplan. De omgevingsvergunning van 27 december 2019 kan, met de genoemde aanpassingen en de verbeterde motivering, in stand blijven.

7. Overwegingen exploitatievergunning

De commissie stelt voorop dat de bezwaren van omwonenden slechts zien op het terras en niet op de overige onderdelen van de exploitatievergunning.

7.1 Reikwijdte toetsing exploitatievergunning

Met de aanpassing van de vergunningen is kennelijk aan de bezwaren van de heer [REDACTED] en ten dele aan de bezwaren van sommige omwonenden tegemoetgekomen. De bezwaren van de heer [REDACTED] behoeven dan ook geen inhoudelijke bespreking meer.

7.2 Bestemmingsplan en exploitatievergunning

Het horecabedrijf ligt in het gebied waar het bestemmingsplan ' [REDACTED] ' geldt. Op basis van artikel 6.1.e (bestemming Gemengd-6) van dit bestemmingsplan is het gebruik van het pand [REDACTED] ten behoeve van horeca categorie 1 tot en met 5 toegestaan. Het terras is gesitueerd op gronden met de bestemming 'Verkeer 3'. Het gebruik als horecaterras past daarom niet binnen die bestemming. Met de omgevingsvergunning van 27 december 2019 is afgeweken van het bestemmingsplan en toestemming verleend voor een horecaterras. Zonder deze omgevingsvergunning is het niet mogelijk om een terras te exploiteren op deze locatie. Zoals hiervoor is overwogen, meent de commissie dat de omgevingsvergunning – met enkele aanpassingen – terecht is verleend.

In heroverweging kunnen de aanpassingen van de sluitingstijd van het terras (beperken tot 22:00 uur) en de terrastekening (zie bijlage 2 bij dit advies) eveneens aan de exploitatievergunning worden verbonden. De commissie adviseert om de boven- en onderstaande redenen om dat te doen. Daarmee is het verschil dat bestond tussen de omgevings- en de exploitatievergunning opgeheven. Daarom concludeert de commissie dat er geen sprake is van strijd met het bestemmingsplan (art. 3.3 APV) en dit dus geen weigeringsgrond ingevolge de APV oplevert.

7.3 Woon- en leefklimaat en de exploitatievergunning

Uit artikel 3.11 lid 2 APV volgt dat een exploitatievergunning geheel of gedeeltelijk kan worden geweigerd als naar het oordeel van de burgemeester het woon- en leefklimaat in de omgeving van het horecabedrijf, de openbare orde of de veiligheid nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van het horecabedrijf. Bij de invulling van deze beoordelingsvrijheid dient rekening te worden gehouden met het karakter van de straat en de wijk waarin het is gelegen, de aard van het horecabedrijf, de spanning waaraan het woon- en leefklimaat ter plaatse reeds bloot staat, de wijze van bedrijfsvoering door de exploitant of de leidinggevende en het levensgedrag van de exploitant of leidinggevende (art. 3.11 lid 3 APV).

Bezwaarden vrezen inbreuk op het woon- en leefklimaat ter plaatse. Er zijn zorgen over geluidsoverlast, geparkeerde scooters en fietsen en napratende klanten. Terrasexploitatie is volgens bezwaarden bovendien niet in overeenstemming met de open plein functie. Het belemmert de vrije doorgang en doorgang voor nood- en hulpdiensten.

De commissie stelt vast dat het op grond van het bestemmingsplan is toegestaan in het aanliggende gebouw een horecabedrijf te exploiteren. Voor het gebruik van het horecaterras is een omgevingsvergunning verleend.

De [REDACTED] is in ontwikkeling en het is een gemengde omgeving. Hoewel er veel appartementen zijn, is de [REDACTED] geen exclusieve woonstraat. Zonder de zorgen van bezwaarden te bagatelliseren is de commissie van mening dat een horecagelegenheid met een terras op deze locatie, met inachtneming van het woon- en leefklimaat, toch passend is. Zeker nu het een bedrijf uit de minst belastende horecacategorie (horeca 4) betreft. Horeca 4, een restaurant of lunchroom, trekt publiek dat komt eten (en niet enkel alcohol komt drinken). Het horecabedrijf [REDACTED] staat bekend als koffiezaak waar je ook kunt ontbijten en lunchen. Hiermee past het horecabedrijf binnen de horecacategorie 4.

Het plein en doorgang

Uit artikel 3.17 lid 2 APV volgt dat de burgemeester, onverminderd het bepaalde in artikel 3.11 lid 2 APV, de ingebruikneming van de weg kan weigeren. Dit kan kortgezegd als het terras schade toebrengt, gevaar oplevert, een belemmering vormt voor het beheer en onderhoud van de weg of als het terras afbreuk doet aan andere publieke functies van de weg. Hoewel de commissie begrijpt dat sommige bewoners het plein liever 'open' zien dan in gebruik als terras, is daarmee geen sprake van een publieke functie zoals bedoeld in de APV. Van een publieke functie is sprake als er bijvoorbeeld een speeltuin is gevestigd op het plein of als een plein tevens markterrein is. Dit is hier niet aan de orde. Er is geen grond om het terras op basis van artikel 3.17 lid 2 APV te weigeren.

Uit de Horecanota [REDACTED] volgt dat er minimaal 1,50 meter van de straat beschikbaar blijft voor obstakelvrije doorloopruimte. De commissie ziet dat hier rekening mee gehouden is in de terrastekening. De terrastekening is conform beleid opgesteld. Van een slechte doorgang voor nood- en hulpdiensten is niet gebleken. Indien geparkeerde fietsen en scooters in de praktijk de doorgang belemmeren gaat de commissie ervan uit dat bewoners en exploitant in gesprek gaan en in eerste instantie zelf naar een oplossing zoeken.

Geluid

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak volgt dat het toegelaten geluidsniveau bij de beoordeling van een exploitatievergunning een gegeven is: er moet vanuit worden gegaan dat het terras voldoet aan de gestelde geluidsnormen.¹ Dit betekent niet dat bij de beoordeling van een exploitatievergunning aan geluidshinderaspecten voorbij kan worden gegaan. Het geluid, ook voor zover dat valt binnen de door de milieuwetgeving gestelde normen, maakt deel uit van de uitstraling van het horecabedrijf op de omgeving en is dus mede bepalend voor het woon- en leefklimaat in de directe omgeving.²

De te verwachten geluidssituatie is voorafgaand aan de exploitatie niet te meten. Na vergunningverlening is de commissie niet gebleken van meldingen of klachten met betrekking tot geluidsoverlast. Evenmin is gebleken dat de van toepassing zijnde geluidsnormen worden overschreden.³

Gelet hierop is er op voorhand geen aanleiding om de vergunning voor het terras om reden van te verwachten geluidsoverlast te weigeren dan wel omwille hiervan extra voorwaarden aan de exploitatievergunning te verbinden. Hierbij merkt de commissie op dat één van de voorschriften in de exploitatievergunning is dat de vergunninghouder verantwoordelijk is voor de goede gang van zaken in het bedrijf en de directe omgeving daarvan. Ook het voorkomen van geluidsoverlast ligt daarin begrepen.

[REDACTED]
Bezwaarden verwijzen in het kader van het woon- en leefklimaat naar de zaak van [REDACTED]. Zoals ligt besloten in de term 'woon- en leefklimaat' zelf en de systematiek van artikel 3.11 APV verschilt de invloed van een horecabedrijf per gebied. Hierbij zijn onder andere het karakter van de straat en de wijk waarin het horecabedrijf is gelegen en de aard van het horecabedrijf van belang (art. 3.11 lid 3 APV). Hieruit volgt reeds dat verschillende horecabedrijven in verschillende gebieden zich moeilijk met elkaar laten vergelijken.

De commissie weet dat de terrasaanvraag van restaurant [REDACTED] is geweigerd. De openbare ruimte daar is reeds in gebruik voor parkeervakken en fietsnietjes. Daarom geldt voor die locatie dat parkeren het meest doelmatige gebruik van de openbare ruimte is en niet het gebruik als terras. Deze omstandigheid vormde al reden om het verzoek om een maatwerkterras af te wijzen. De commissie vindt het vergelijk dat bezwaarden maken reeds om die reden niet opgaat en ziet in de weigering van het terras voor [REDACTED] geen aanleiding om het terras voor [REDACTED] te weigeren.

7.4 Openingstijden in de exploitatievergunning

Bezwaarden noemen de openingstijden van 07:00 uur tot 23:00 uur / 01:00 uur zoals in eerste instantie opgenomen in de exploitatievergunning niet passend in de omgeving. Ook is opgemerkt dat de vergunde openingstijden niet overeenkomen met de feitelijke openingstijden. Bij ruimere openingstijden bestaat de zorg voor geluidsoverlast. Naast bezwaarden die menen dat er überhaupt geen terrasexploitatie mogelijk zou moeten zijn, stellen andere bezwaarden een sluitingstijd van 18:00 uur voor.

¹ Uitspraak ABRvS 17 oktober 2012 ECLI:NL:RVS:2012:BY0414

² Zie bij wijze van voorbeeld: ABRvS 14 september 2016 ECLI:NL:RVS:2016:2466 en rechtbank Gelderland 11 september 2014 ECLI:NL:RBGEL:2014:5804

³ Rapport akoestisch onderzoek 'terrasgeluid', 3 juni 2020, Westerveld Advies

Voor de omgevingsvergunning adviseert de commissie om in heroverweging een sluitingstijd van 22:00 uur op te nemen. Geadviseerd wordt om deze sluitingstijd ook te hanteren in de exploitatievergunning. [REDACTED] is in bedrijf als 'koffiezaak' waar je ook kunt eten met feitelijke openingstijden van 08:30 uur / 09:00 uur tot 17:00 uur / 18:00 uur.

De commissie neemt in overweging dat uit artikel 3.12 APV een standaard sluitingstijd voor een terras volgt van doordeweeks tot 01:00 uur en in het weekend tot 02:00 uur. De Horecanota [REDACTED] maakt onderscheid tussen woonbuurten, winkelstraten en horecaconcentratiegebieden. Dit heet de 'hoofdstructuur horeca'. De [REDACTED] wordt genoemd als gebied dat in ontwikkeling is en om die reden kan afwijken van de hoofdstructuur.⁴ Desondanks wil de commissie benoemen dat uit de Horecanota [REDACTED] voor 'woongebieden' een openingstijd tot 24:00 uur in het zomerseizoen volgt. Nu de vergunde sluitingstijd hiervan afwijkt is reeds rekening gehouden met het karakter van de omgeving en de uitstraling van het terras op die omgeving. Met het oog op die belangen moet het horecabedrijf om 22:00 uur sluiten.

Er zijn geen dwingende redenen om de sluitingstijd van 22:00 uur in de exploitatievergunning verder terug te brengen. De commissie zijn geen klachten, overlastmeldingen of handhavingsbesluiten bekend. De wens van bezwaarden wordt voornamelijk ingegeven door de vrees voor de toekomst. Dat is onvoldoende om op dit moment tot een verdere aanpassing van de sluitingstijden over te gaan.

7.5 Een rookvrij gevelterras?

Twee bezwaarden hebben verzocht om in de exploitatievergunning vast te leggen dat het terras langs de gevel rookvrij wordt geëxploiteerd.

Op basis van artikel 1.6 APV is de burgemeester bevoegd om, voor zover haar bevoegdheid strekt, voorschriften en beperkingen te verbinden aan een exploitatievergunning onder andere ter bescherming van het woon- en leefklimaat. Het bestaande rookverbod in de horeca (Tabakswet) wordt niet namens de burgemeester gehandhaafd. Bovendien geldt het rookverbod in de horeca voor gebouwen en overdekte publieke ruimtes, niet voor terrassen in de openbare ruimte in de buitenlucht. Door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit zijn de uitzonderingen op het rookverbod aangegeven.⁵

Los van de vraag of de burgemeester bevoegd is op dit punt, adviseert de commissie aan de burgemeester om geen voorschriften met betrekking tot roken aan de vergunning te verbinden. Een voorschrift impliceert handhaving en de inzet van handhavers. Het wekt verwachtingen bij omwonenden en kan consequenties hebben voor de vergunning van exploitant. Het roept vragen op: Wanneer is er sprake van een overtreding? Als er één sigaret wordt opgestoken of moet er sprake zijn van rookoverlast? Wanneer is er sprake van overlast? Maakt de locatie van de opgestoken sigaret nog uit? Hoe verhoudt zich dit tot het stappenplan in de handhavingsstrategie? Zonder beleid, waarbij de commissie zich afvraagt in hoeverre de burgemeester bevoegd is ten aanzien van roken regels te stellen, is het niet mogelijk om een voorschrift aan de exploitatievergunning te verbinden dat in wezen een rookverbod inhoudt.

Exploitant en omwonenden kunnen hier onderling, in het belang van een goede verstandhouding, uiteraard wel afspraken over maken.

7.6 Aantal stoelen en aantal bezoekers in vergunning?

Enkele bezwaarmakers hebben verzocht om een maximaal aantal stoelen en tafels in de vergunning op te nemen, en een maximaal aantal bezoekers. Ook is voorgesteld om de tafel- en stoelenopstelling op de

⁴ Pagina 12, 3.3 'gebieden die afwijken van de hoofdstructuur' Horecanota [REDACTED] en 'Naast deze gebieden zijn er deelgebieden/locaties die (mogelijk) afwijken van de hoofdstructuur horeca. Het gaat hierbij om gebieden die in transitie zijn, waardoor meer en/of specifieke horeca gewenst is. Horeca is een integraal onderdeel van deze plannen en wordt in de definitieve besluitvorming over de invulling van deze gebieden/locaties meegenomen.' (pagina 21 Horecanota [REDACTED])

⁵ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/roken-en-tabak/uitzonderingen-rookverbod-buitenterrassen-rookruimten-priveruimten>

terrastekening bij de vergunning weer te geven. De commissie kan niet meegaan in deze gedachte omdat het een in de praktijk moeilijk te hanteren situatie oplevert. Immers, iedere keer als er iets aan de opstelling wordt veranderd, om welke reden dan ook, dient een nieuwe vergunning aangevraagd te worden. Dit beperkt vergunninghouder onnodig in zijn mogelijkheden tot exploitatie van het terras, met name nu afgelopen jaar is gebleken dat ook een wijziging van de terrasopstelling noodzakelijk of zelfs verplicht kan zijn – denk aan de anderhalve meter-maatregelen in verband met de coronacrisis.

De commissie adviseert dan ook om een dergelijke beperking, die overigens ook hoogst ongebruikelijk is, niet in de vergunning op te nemen.

7.7 Conclusie ten aanzien van de exploitatievergunning

Hierboven is geadviseerd om de verleende omgevingsvergunning met enige aanpassingen in stand te laten. Daarom concludeert de commissie dat er dan geen sprake is van strijd met het bestemmingsplan (art. 3.3 APV).

De commissie is van oordeel dat het feit dat het terras in een straat ligt waar veel mensen wonen, mede gelet op het type horecabedrijf, niet tot de conclusie leidt dat het horecabedrijf met terras reeds om die reden een ontoelaatbare nadelige invloed op de woon- en leefsituatie heeft. Er is geen grond om het horecabedrijf met terras op basis van artikel 3.11 lid 2 en 3 APV of artikel 3.17 lid 2 APV te weigeren.

De commissie merkt hierbij op dat elke exploitatie van een horecabedrijf zijn weerslag op de omgeving van dat bedrijf zal hebben. Het is niet mogelijk om een horecabedrijf te exploiteren zonder dat dit gevolgen heeft voor het woon- en leefklimaat. Omwonenden zullen die gevolgen vaak als negatief ervaren, maar dat is onvoldoende voor de burgemeester om een exploitatievergunning te weigeren. Er is slechts reden om een vergunning te weigeren als die negatieve gevolgen onacceptabel zijn. Van dit laatste is hier niet gebleken.

Voor zover bezwaarden hun zorg voor de toekomst uitten, merkt de commissie op dat een exploitatievergunning 'persoonsgebonden' is. Een nieuwe exploitant dient een exploitatievergunning aan te vragen die wederom zal worden beoordeeld. Ook deze exploitatievergunning kan enkel binnen het kader van de omgevingsvergunning worden verleend.

8 Conclusie ten aanzien van beide vergunningen

Samenvattend meent de commissie dat het college en de burgemeester met de beperkingen die in de bezwaarfase zijn afgesproken, een sluitingstijd van het terras van 22:00 uur en een beperking van het gebruik van het terras voor horecacategorie 4, voldoende aan de belangen van omwonenden tegemoet is gekomen. De belangenafweging was in het primaire Wabo-besluit onvoldoende deugdelijk, maar dit gebrek is in de bezwaarfase hersteld. Beide vergunningen kunnen in heroverweging beter op elkaar worden afgestemd door de twee genoemde beperkingen op te nemen en aan beide vergunningen de terrastekening toe te voegen die als bijlage 2 bij dit advies is opgenomen. Alles overziend meent de commissie dat de beide vergunningen met deze aanpassingen in stand kunnen blijven.

9. Vergoeding proceskosten

Mw. [REDACTED] heeft verzocht om vergoeding van de kosten van juridische bijstand als bedoeld in artikel 7:15, tweede lid Awb. Op grond van dit artikel worden dergelijke kosten uitsluitend vergoed voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. De commissie constateert dat er geen grond bestaat om tot vergoeding van de kosten over te gaan, nu wordt geadviseerd om de bestreden besluiten (in aangepaste vorm) te handhaven. Het verzoek om vergoeding van de kosten ex artikel 7:15, tweede lid Awb dient dan ook afgewezen te worden.

Amsterdam, 11 januari 2021,

voorzitter, [REDACTED]

secretaris, [REDACTED]

dhr. mr. [REDACTED]
tevens i.o. namens mw. [REDACTED]

Bijlage 1: *Juridisch kader*
Bijlage 2: *Aangepaste terrastekening*

Bijlage 1 Juridisch kader

– Omgevingsvergunning

Artikel 2.1.1.c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) bepaalt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan (...).

Van toepassing is het bestemmingsplan [REDACTED]. Het pand waarin [REDACTED] is gevestigd heeft de bestemming Gemengd – 6. Op grond van artikel 6.1.e van het bestemmingsplan zijn deze gronden bestemd voor horeca van categorie 1, 2, 3, 4 en 5.

De gronden waarop het terras is gesitueerd hebben de enkelbestemming Verkeer-3. Artikel 9.1 regelt dat deze gronden zijn bestemd voor onder andere afvalinzamelingssystemen, bruggen, groenvoorzieningen en dergelijke. Een terras is op deze gronden niet toegestaan.

Artikel 2.12.1.a.2° Wabo bepaalt dat voor zover een aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, de omgevingsvergunning slechts kan worden verleend indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en in de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen ('kruimelgevallen').

Bijlage II bij het besluit omgevingsrecht, artikel 4.9 is als zogenaamd 'kruimelgeval' aangewezen: het gebruiken van bouwwerken, eventueel in samenhang met bouwactiviteiten die de bebouwde oppervlakte of het bouwvolume niet vergroten, en van bij die bouwwerken aansluitend terrein (...).

Artikel 1.40 van het bestemmingsplan omschrijft Horeca 4 als Restaurant (restaurant, koffie-, en theehuis, lunchroom, juicebar en naar de aard daarmee te vergelijken bedrijven).

– Exploitatievergunning

Artikel 3.3 APV

Het bevoegde bestuursorgaan weigert de vergunning voor een bedrijf als de exploitatie daarvan in strijd is met een bestemmingsplan of een beheersverordening.

Artikel 3.8.1 APV bepaalt dat het verboden is om zonder vergunning van de burgemeester een horecabedrijf te exploiteren.

Artikel 1.6 APV Voorschriften en beperkingen

1. Het bevoegde bestuursorgaan kan aan een vergunning of ontheffing voorschriften en beperkingen verbinden ter bescherming van het belang of de belangen in verband waarmee de vergunning of de ontheffing is vereist.
2. Het is de houder van een vergunning of een ontheffing verboden om te handelen in strijd met de daaraan verbonden voorschriften of beperkingen.

Artikel 3.11 APV Bijzondere weigeringsgronden

1. De burgemeester weigert de vergunning als de exploitant of de leidinggevende van een alcoholvrij bedrijf niet voldoet aan de in artikel 3.10 gestelde eisen.
2. De burgemeester kan de vergunning geheel of gedeeltelijk weigeren als naar zijn oordeel het woon- en leefklimaat in de omgeving van het horecabedrijf, de openbare orde of de veiligheid nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van het horecabedrijf.

3. Bij de toepassing van de in het vorige lid genoemde weigeringsgrond houdt de burgemeester rekening met:

- a. het karakter van de straat en de wijk waarin het horecabedrijf is gelegen of zal zijn gelegen;
- b. de aard van het horecabedrijf;
- c. de spanning waaraan het woon- en leefklimaat ter plaatse reeds bloot staat;
- d. de wijze van bedrijfsvoering door de exploitant of de leidinggevende en
- e. het levensgedrag van de exploitant of leidinggevende.

Artikel 3.12 APV Openingstijden alcoholverstrekkende bedrijven

Het is verboden een alcoholverstrekkend bedrijf voor bezoekers geopend te hebben of daarin bezoekers toe te laten op andere tijdstippen dan:

- a. van 07.00 tot 01.00 uur en in het weekeinde van 07.00 tot 03.00 uur als het bedrijf een dagzaak is;
- b. van 09.00 tot 03.00 uur en in het weekeinde van 09.00 tot 04.00 uur als het bedrijf een avondzaak is;
- c. van 09.00 tot 04.00 uur en in het weekeinde van 09.00 tot 05.00 uur als het bedrijf een nachtzaak is.

Artikel 3.14 Openingstijden terrassen

1. Het is verboden een terras voor bezoekers geopend te hebben of daarop bezoekers toe te laten op andere tijdstippen dan in de exploitatievergunning staan aangegeven.

2. De burgemeester geeft in de exploitatievergunning voor een terras als tijdstip aan:

- a. in de periode van 1 maart tot 1 november uiterlijk 01.00 uur en in het weekend 02.00 uur;
- b. in de periode van 1 november tot 1 maart uiterlijk 24.00 uur.

Artikel 3.17 Terrassen

1. Als een vergunningaanvraag tevens betrekking heeft op de exploitatie van één of meer terrassen beslist de burgemeester, voor zover deze terrassen zich op de weg bevinden, ook over de ingebruikneming van de weg ten behoeve van het terras, dit in afwijking van het bepaalde in artikel 4.3. van deze verordening.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 3.11, tweede lid kan de burgemeester de in het eerste lid bedoelde ingebruikneming van de weg weigeren als:

- a. het beoogde gebruik schade toebrengt aan de weg dan wel gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van de weg of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan;
- b. het beoogde gebruik een belemmering vormt voor het doelmatig beheer en onderhoud van de weg of
- c. het beoogde gebruik afbreuk doet aan andere publieke functies van de weg, inclusief de bescherming van het uiterlijk aanzien daarvan.

In de Horecanota [REDACTED] heeft de burgemeester het terrassenbeleid voor stadsdeel [REDACTED] nader ingevuld.

Bijlage 2 Aangepaste terrastekening

